

GORSKI

popotnik

Revija Planinskega društva LPP
Leto XLIII, september 2023

št.

2

UVODNIK	4
KAM GREMO	5
SNEŽNIK (1796 m), 16. 9. 2023 – PONOVO	5
ŠAVNIK (1574 m) IN KOBLA (1498 m), 23. 9. 2023	5
OJSTRICA (2350 m), 14. 10. 2023	6
IZLET V NEZNANO, 21. 10. 2023	6
KOSTANJEVA NEDELJA S SPD TRST, 12. 11. 2023	7
SLAPOVI V PEKLU, 18. 11. 2023	7
PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR` MEHAČK, 9. 12. 2023	8
PLANINA NAD VRHNIKO (733 m), 16. 12. 2023	9
POHOD NA DRAŽGOŠE, 7. 1. 2024	9
KOMNA (1520 m) 13. 1. 2024	10
NOČNI ZIMSKI POHOD NA POLHOGRAJSKO GRMADO, PETEK, 26. 1. 2024	11
PLANINA PRI JEZERU (1453 m), 27. 1. 2024	11
VELIKA PLANINA – GRADIŠČE (1667 m), 4. 2. 2024	12
KAMNIŠKO SEDLO (1864 m), 10. 2. 2024	12
Strokovni članki	13
TUJI TURISTI BI OB PLAČILU REŠEVANJA MORDA RAVNALI BOLJ ODGOVORNO ...	13
STARLINK za telebane	15
MLADINSKI KOTIČEK	16
OTROCI NA RAŠICI	16
... PA ŠE TOŠKO ČELO	16
MIKLAVŽ	17
IZLET NA JANČE, 22. april 2023	18
MARTULJSKI SLAPOVI	18
TRETJA NEDELJA V JUNIJU – POKLJUŠKA SOTESKA	21
PRIGODE NA DRUŽINSKEM IZLETU – STOL, 2236 m	23
ZANIMIVOSTI	24
UJME SO PRIZADELE TUDI CESTO NA PLANINO BLATO IN NAPREJ	24
DO PLANINE PRI JEZERU	24
USPEŠNA SEZONA NA NAŠI PRENOVLJENI KOČI SE BLIŽA KONCU	25
NAČRTI ZA JESENSKO PRENOVO PRITLIČJA KOČE	27
NASLEDNJE LETO PRAZNUJEMO 50-LETNICO NAŠEGA DRUŠTVA	27
ZDRUŽENJE KMEČKIH SIRARJEV SLOVENIJE JE OB JUBILEJU PRVEGA	27
OD PETIH POGOVOROV O SIRU PRIPRAVILO NA BOHINJSKI PLANINI V LAZU ...	28
NOVA PRIDOBITEV ZA GRS BOHINJ	29
MARKACIJSKA AKCIJA	30
IZLETI PD LPP 2023/24	32

GORSKI

Popotnik

Leto XLIII/ št. 2, september 2023
ISSN 2232-397X.
Natisnili smo: 260 izvodov

Izdaja:
PLANINSKO DRUŠTVO LPP
Celovška cesta 160
1000 Ljubljana

Tel.: 01 58 22 751
mail: pdlpp1974@gmail.com
url: <http://www.pdlpp.si>

Uradne ure:
vsak četrtek
od 14:00 do 18:00

Zanj:
TOMO RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:
silva.papez63@gmail.com

Odgovorni urednik:
TOMO RUSIMOVICH

Uredniški odbor:
TOMO RUSIMOVICH
BOJANA BURNIK
HELENA NOVAK

Tehnično uredništvo:
SILVA PAPEŽ
GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:
SILVA PAPEŽ
EMILIJA VRABER

Zunanji sodelavec:
TISKARSKI ŠKRAT

Oblikovanje in prelom:
PARTNER GRAF D.O.O.

Grafična priprava za tisk in tisk:
PARTNER GRAF D.O.O.

Slika na prvi strani:

Podrta drevesa na poti na
Planino pri Jezeru
Foto: Tomaž Rusimovič

UVODNIK

TOMO RUSIMOVICH

V slovenske gore zahaja vsako leto več planincev; okoli 350 tisoč Slovincem, ki redno zahajajo v hribe, se vsako leto pridruži vse več tujcev. Število vseh obiskovalcev se je v zadnjih letih tako povzpelo z 1,4 na 1,7 milijona letno. Planinska zveza Slovenije (PZS) je zaradi vse večjega števila tujih obiskovalcev pred leti izdala vodnik po Slovenski planinski poti v angleščini (Slovenian Mountain Trail), tudi zato, da bi zmanjšali število reševanj in nesreč. Ob povečanem obisku tujcev in ob tem, da imamo pri nas več kot deset tisoč kilometrov planinskih poti, je bilo skorajda že nujno izdati vodnik po priljubljeni Slovenski planinski poti tudi v angleškem jeziku. Celotna pot je predstavljena kot zaporedje posameznih etap, dodani pa so tudi napotki za varnejši obisk gora. Urednik vodnika Jože Drab, tudi planinski vodnik, tako kot mi opaža, da se med slovenske pozdrave med obiskovalci gora vse pogostejše pomešajo *salve*, *hi*, *hello* in drugi. Največji naval tujih planincev beležijo Julijske Alpe, pa tudi drugi predeli ne zaostajajo kaj dosti. Večino nočitev v kočah opravijo tujci (do 80 %), slovenski planinci pa prednjačijo kot dnevni gostje, ki pa jih v slabem vremenu skoraj ni.

Gorska reševalna zveza Slovenije (GRZS) je pred začetkom letošnje poletne sezone na Voglu pripravila prikaz dela gorskih reševalcev in novinarsko konferenco, na kateri so znova izpostavili, kaj pomeni varen obisk gora. Na dogodek je povabila tudi predstavnike veleposlaništev, saj je vse več ponesrečencev v slovenskih gorah tujcev.

Kot je na omenjeni novinarski konferenci poudaril predsednik GRZS Gregor Dolinar, so v zadnjih letih skupaj s Planinsko zvezo Slovenije s stalnim osveščanjem veliko naredili na tem, da je opremljenost slovenskih obiskovalcev gora boljša, vse večji problem pa predstavljajo tuji obiskovalci. »Lani, ko smo znova obravnavali rekordno število nesreč, se je prvič v zgodovini zgodilo, da smo večkrat reševali tuje državljane kot slovenske«, je izpostavil Dolinar in pojasnil, da so opravili 667 intervencij in v več kot 55 odstotkih intervencij so bili udeleženi tuji državljani. V 73 primerih so reševali Nemce, v 35 primerih Francoze, sledijo

Nizozemci, Čehi, Poljaki, Madžari, Belgijci, Britanci, Hrvati, Italijani, Avstrijci in drugi. Vzroki nesreč tujih pohodnikov so največkrat neprimerna ali pomanjkljiva oprema, nepoznavanje terena in neustrezna psihofizična pripravljenost. »Posebnost naših gora je, da so med alpskimi državami najnižje, ampak na določenih mestih izjemno zahtevne, kar marsikaterega tujega turista preseneti«, je dejal Dolinar. Če se pohodnik ne pripravi na turo, ne pozanima o razmerah in ne preveri vremenske napovedi, lahko hitro pride do nesreče, je opozoril.

Pohodništvo je eden od paradnih turističnih produktov Slovenije. Zato si PZS želi več sodelovanja s turističnimi organizacijami, da bi ob vabilih na gorska doživetja goste opozarjale tudi na nevarnosti, ki prežijo na njih v naših gorah. V ta namen je izdano kar nekaj zgibank, ki so na voljo v kočah in turističnih uradih. Marsikje pa so informacije, ki jih posredujejo turistično-informacijski centri, pomanjkljive, podatki z aplikacij, ki jih uporabljajo pohodniki na pametnih telefonih, pa so velikokrat nepreverjeni in zavajajoči. Predsednik Združenja gorskih vodnikov Slovenije Peter Jeromel poziva ljudi k najemu gorskih vodnikov, saj jim ture z vodniki lahko služijo tudi kot mini tečaji gorništv, na katerih se marsičesa naučijo. Državo pa Jeromel poziva k ureditvi in nadzoru področja vodništva, da se ne bi več dogajalo, da bi planinske ture, alpinistične vzpone in tečaje vodili za to neusposobljeni ljudje.

V zadnjem času je bilo pri nas in v tujini veliko reševanj zaradi uporabe spletne aplikacije, ki zbira vse sledi, ki so jih ljudje zabeležili v raznih aplikacijah, in jim predlaga, kje naj se gibljejo. Lani so bohinjski reševalci s pomočjo helikopterja trikrat reševali izgubljene pohodnike v neprehodnih in nevarnih grapah pod nihalko, v vseh primerih je pohodnike zavedla pot, ki je bila vrisana v GOOGLE zemljevidih (bližnjica?). Kranjska policija je sporočila, da so poskrbeli, da je omenjena pot zbrisana z GOOGLE zemljevidov.

Edina aplikacija za pametne telefone, na katero se lahko zanesete, je maPZS, podatki v njej so ažurni, saj se dnevno črpajo iz katastra planinskih poti PZS. Doma na računalniku si lahko na zemljevidu izberete izlet ali turo glede na dolžino, območje, vaše sposobnosti in letni čas. Isti izlet imate na voljo v svojem telefonu, s katerim si pomagata med potjo. Če se odpravljate na območja brez signala, si lahko zemljevid in podatke o izletu vnaprej naložite v telefon. Tako vam bodo dostopni, tudi kadar prenos podatkov ne bo mogoč. Aplikacija vam kaže točko, kje se nahajate, in markirane poti. Seveda pa morate imeti primerno napolnjeno baterijo, ali še bolje – dodatno baterijo za polnjenje baterije telefona. Če ni elektrike, so papirni zemljevid in kompas ter znanje za uporabo teh rekvizitov še vedno najbolj varna rešitev.

SNEŽNIK (1796 M), 16. 9. 2023 – PONOVO FRANC BERGANT

- Zborni mesto:** ob 6.30 pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, Ljubljana
- Izhodišče:** Sviščaki (1242 m), čez Mali Snežnik
- Zahtevnost:** lahka označena pot
- Čas hoje:** 5 ur
- Način prevoza:** kombi, osebna vozila
- Višinska razlika:** 554 m
- Priporočena oprema:** za poletje in palice
- Prijave in rok:** društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com

Koča Draga Karolina na Velikem Snežniku

ŠAVNIK (1574 M) IN KOBLA (1498 M), 23. 9. 2023

MARINKA KOŽELJ STEPIC

- Zborni mesto:** ob 7.00 pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Izhodišče:** parkirišče pod sedlom Vrh Bače (1150 m)
- Zahtevnost:** lahka pot
- Čas hoje:** 5 ur
- Prevoz:** osebni avto ali kombi
- Višinska razlika:** 424 m in 348 m, skupaj 762 m
- Oprema:** dobra planinska obutev, pohodniške palice, nekaj proti vetru, mrazu in dežju, malica
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za leto 2023
- Prijave:** prijave do 21. 9. 2023 društvena pisarna v času uradnih ur na tel. 01 58 22 751 ali Ana Božnar, tel. 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com
- Priporočilo:** udeležba predvsem za tiste z manj kondicije in več želje po hoji po manj znanih vrhovih

Vrh Snežnika

Opis poti:

Snežnik oz. Veliki Snežnik je z višino 1796 m najvišji vrh v bližnji in daljni okolici, zato je z njega lep razgled po večjem delu Slovenije in bližnje sosednje Hrvaške. Ob lepem vremenu tako vidimo najvišje vrhove Gorskega Kotorja in Istre, kjer izstopajo Risnjak, Snežnik in Učka. Na slovensko stran pa prek prostranih gozdov Notranjske vidimo tudi najvišje vrhove Julijskih Alp in Karavank. Le nekaj metrov pod vrhom pa se nahaja tudi zavetišče Draga Karolina.

Kratek opis:

Šavnik in Koba sta vrhova v vzhodnem delu Bohinjsko-Tolminskih gora. Šavnik je strm stožec nad Bohinjsko Bistrico. Vrh je na severno stran gozdat, na južno pa travnat. Je bolj malo obiskan, a nudi čudovit razgled na vse strani, zlasti proti SZ na Julijce s Triglavom v sredini. Proti V pa vidimo vrhove nad Soriško planino in še kaj. Obisk tega vrha je najlepši v začetku junija, ko je tu polno raznoterega živopisanega cvetja. Koba

se dviguje vzhodno od Črne prsti. Sama Kobla je poleti komajda vreden samostojen cilj, čeznjo pa vodi Slovenska planinska pot v smeri Črna prst–Vrh Bače. Kobla je bolj znana po smučarskem centru, zgornja sedežnica pripelje prav na vršno sleme, le 15 min pod vrhom.

Križišče poti na sedlu Vrh Bače

Naša pot se bo pričela na malem parkirišču pod sedlom Vrh Bače. Povzpeli se bomo na sedlo, ki je pomembno križišče mnogih planinskih poti. Zavili bomo levo strmo v breg ter kmalu prišli pod vznožje samega vrha Šavnik. Po stezi, ki vijuga po južnem, travnatem pobočju, bomo po slabih 2 urah hoje stopili na vrh. Po razgledovanju in malici iz nahrbtnika se bomo po isti poti vrnili na sedlo. Če bosta še volja in primerno vreme, bomo pot nadaljevali še na vrh Koble. Vrh Koble je bolj ali manj poraščen in ne nudi takega razgleda kot Šavnik. S Koble se bomo spustili delno po zgornjem delu smučišča nazaj do izhodišča.

Kranjska lilija ali zlato jabolko, zaščiten trajnica

OJSTRICA (2350 M), 14. 10. 2023

JANEZ MEDVED

- Zborno mesto:** ob 6.30 pred sedežem društva PD LPP na Celovški cesti 160, Ljubljana
- Izhodišče:** Jermanca 1000 m
- Zahtevnost:** zelo zahtevna markirana pot in brezpotje
- Čas hoje:** celodnevna tura
- Oprema:** standardna gorniška oprema
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za leto 2023
- Prijave:** prijave do 12. 10. 2023, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. 01 58 22 751 ali Ana Božnar, tel. 031 699 786, ali pdldp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Od izhodišča Jermanca se usmerimo na pot, ki vodi na Kamniško sedlo. V Klinu (1090 m) se usmerimo desno in nadaljujemo po brezpotju čez Repov kot vse do Srebrnega sedla (2127 m). V nadaljevanju zavijemo desno in se spustimo do Korošice (1808 m). Pot nadaljujemo po markirani poti za Ojstrico (2350 m). Na vrhu nas pričakajo lepi razgledi na bližnje gore.

Vračamo se po deloma isti poti, s tem da približno na polovici zavijemo na pot, ki vodi do Škarij (2141 m). Pot nas v nadaljevanju vodi čez Lučko Brano ali Babo (2244 m), nadaljujemo do Planjave (2392 m). S Planjave se spustimo po markirani poti za Kamniško sedlo (1864 m) in od tu dalje po običajni poti do izhodišča.

IZLET V NEZNANO, 21. 10. 2023

IZLET UO

- Zborno mesto:** Celovška cesta 160 v Ljubljani, uro odhoda boste izvedeli ob prijavi
- Zahtevnost:** nezahtevno
- Čas hoje:** 2–3 h
- Oprema:** lažja planinska obutev, oblačila, primerna vremenu
- Višinska razlika:** neznana
- Stroški izleta:** 0
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2023
- Potrebna telesna pripravljenost:** povprečna telesna pripravljenost
- Prijave:** društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdldp1974@gmail.com, do četrтка, 19. 10. 2023

Kratek opis:

Vsako leto organiziramo izlet v NEZNANO, ki spada med manj zahtevne in bolj družinsko in družabno usmerjene izlete. Destinacija je posebno presenečenje, zato je izlet v neznano še posebno priljubljen. Organizatorji izleta se vedno potrudimo, da najdemo manj znane, pa vendar zelo zanimive planinske poti lahke težavnostne stopnje za 2 do 3 ure hoje.

Torej, pustite se presenetiti in pojdite z nami! Cilja pohoda ne bomo izdali, lahko pa vam povemo le to, da smo se potrudili, da vam bo lepo. Saj ljudje ne rabimo veliko, da smo zadovoljni. Najprej dobra družba, nato pa radovednost in dobra volja, to je dovolj za prijetno druženje in spoznavanje zanimivih kotičkov naše domovine. Upam, da se nas bo nabralo vsaj za manjši avtobus, zato ne odlašajte s prijavo!

Društvo bo poskrbelo, da s prevozom, vodenjem, vstopninami in kosilom ne boste imeli stroškov, za pijačo pa boste poskrbeli sami.

KOSTANJEVA NEDELJA S SPD TRST, 12. 11. 2023

IZLET UO

Zborno mesto:	Celovška cesta 160 v Ljubljani, uro odhoda boste izvedeli ob prijavi
Zahtevnost:	nezahtevno
Čas hoje:	2–3 h
Oprema:	lažja planinska obutev, oblačila, primerna vremenu
Višinska razlika:	neznana
Stroški izleta:	strošek skupnega kosila
Članska izkaznica:	plačana članarina PZS za tekoče leto 2023

Potrebna telesna

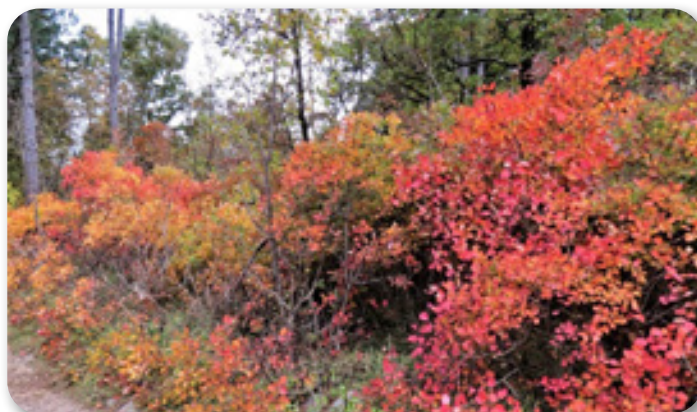
pripravljenost:

Prijave:

povprečna telesna pripravljenost
društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdhpp1974@gmail.com, do četrтка, 19. 10. 2023

Kratek opis:

Priljubljen izlet, ki ga vsako leto organizirajo naši prijatelji iz SPD Trst, je že konstanta v naših izletniških programih. Tudi letos vabimo vse, ki se v dobri družbi radi sprehodijo po kraški gmajni in občudujejo rdeči ruj, da se udeležijo izleta, ki ima poleg pohoda glavni poudarek na druženju s pobratenimi planinci Slovenskega planinskega društva Trst ob dobri jedi in pijači ter s pečenim kostanjem za povrh. Upam, da bomo degustirali, kaj je našim prijateljem – slovenskim vinarjem na Tržaškem – prinesel sv. Martin.

SLAPOVI V PEKLU, 18. 11. 2023

STANISLAV KRAGELJ

Zborno mesto:	ob 7.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovški cesti 160, Ljubljana
Izhodišče:	Borovnica (300 m)
Cilj:	Slapovi v Peklu
Zahtevnost:	lahka tura
Čas hoje:	5 h
Način prevoza:	kombi in osebni avtomobili
Priporočena oprema:	pohodne palice, udobni gorniški čevlji, oblačila, primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok: Društvena pisarna
tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar
tel.: 031/699-786, ali
pdlpp1974@gmail.com,
do četrta, 16. 11. 2023

Kratek opis:

Iz Borovnice se odpravimo po cesti proti Domu v Peklu in strmi soteski s slapovi. Od najvišjega slapu se usmerimo proti Pokojišču in navzdol proti izhodišču v Borovnico.

PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR`MEHAČK, 9. 12. 2023

IZLET UO

Zborni mesto: Celovška cesta 160 v Ljubljani, uro odhoda boste izvedeli ob prijavi

Zahtevnost: nezahtevno (mogoče bo zimski pohod?)

Čas hoje: 2–3 h

Oprema: planinska obutev in oblačila, primerna vremenu

Višinska razlika: 500 m

Stroški izleta: strošek skupnega kosila (+ darilo za obdarovanje)

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za tekoče leto 2023

Potrebna telesna pripravljenost:

Prijave: povprečna telesna pripravljenost
društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com, do četrta, 19. 10. 2023

Kratek opis:

Več nas bo, bolj lušno bo, napišem vsako leto, in tudi za letos velja enako. Z datumom srečanja smo malo pohiteli, da vas ne bomo vabili v božično-novoletnih dneh, ko imate polno svojih obveznosti in dogodkov. Vsi, ki ste se srečanja udeleževali do sedaj, boste zagotovo zopet prišli, tisti, ki pa še niste bili, pa pridite – ne bo vam žal! Vsako leto enako, pa vendar vsako leto malo drugače, kot je po navadi v veselem decembru!

Kot je že v navadi, se bomo na pohod podali po Mačkovem grabnu do Gont, nato pa se bomo preko Polhograjske Grmade spustili do kmečkega turizma Pr'Mehačk. Seveda pa bomo pot prilagodili zimskim razmeram in vremenu. Po kmečki pojedini nas bo obdaroval Božiček, ki pa nima svojega fonda za darila, zato naj vsak udeleženec prinese s seboj darilo v vrednosti 5–10 €. Darila bo Božiček nato razdelil na podlagi žrebanja. Sledi družabni del, izmenjava vtisov o letošnjih planinskih dogodivščinah in načrtovanje novih planinskih podvigov. Upam, da se bomo tudi malo zavrteli ob zvokih harmonike in si zaželeli vesele praznike ter srečno in zdravo novo leto, pa še obilo uspešnih planinskih doživetij.

Klemen že pripravlja dobrodošlico!

Vabljeni, da se prednovoletnega srečanja članov Planinskega društva LPP udeležite v čim večjem številu in se tako skupaj poslovimo od starega leta!

PLANINA NAD VRHNIKO (733 M), 16. 12. 2023

STANISLAV KRAGELJ

- Zborno mesto:** ob 7.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Izhodišče:** Vrhnika (315 m)
- Cilj:** Planina nad Vrhniko, 733m
- Zahtevnost:** lahka tura
- Čas hoje:** 5 h
- Način prevoza:** kombi in osebni avtomobili
- Priporočena oprema:** pohodne palice, male dereze, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok: društvena pisarna,
tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar
tel.: 031/699-786, ali
pdlpp1974@gmail.com,
do četrтка, 14. 12. 2023

Kratek opis:

Odhod z Vrhnike proti strmi soteski potoka Bela nad Starim mlinom, kjer prebiva zmaj Lintvern. Nato se povzpemo do Koče na Planini nad Vrhniko.

Sestop: proti Stari Vrhniki.

POHOD NA DRAŽGOŠE, 7. 1. 2024

TOMAŽ RUSIMOVICH

- Zborno mesto:** Celovška cesta 160 v Ljubljani, uro odhoda boste izvedeli ob prijavi
- Zahtevnost:** nezahtevno (mogoče bo zimski pohod?)
- Čas hoje:** 2–3 h
- Oprema:** planinska obutev in oblačila, primerna vremenu
- Višinska razlika:** 390 m
- Stroški izleta:** prispevek za prevoz in vodenje
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto
- Potrebna telesna pripravljenost:** povprečna telesna pripravljenost
- Prijave:** društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com, do četrтка, 4. 1. 2023

Kratek opis:

Lani smo se prvič, na dan proslave, organizirano podali na izlet na Dražgoše, ki ga že več let organizirajo naši pobrateni planinci iz SPD Trst. Dobili smo se v Železnikih in se skupaj odpravili po desnem pobočju mimo Kališ v Dražgoše. Izlet se zaključi s proslavo ob spomeniku, ki predstavlja vrhunec 67. sklopa prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«.

Izhodišče izleta je parkirišče pred trgovino Mercator, kjer bomo pustili kombi in se med hišami podali na dobro uhojeno pot proti zaselku Kališe. Od tam gremo proti cerkvi svetega Križa iz 4. stoletja, ki je znana po freski bradate svetnice Kümernis in ima zanimivo zgodbo, ki jo izveste ob postanku ob cerkvici. Od cerkve

se razvije lep razgled tako na Dražgoše kot nazaj na Železnike. Od cerkve se proti Dražgošam začne pot zmeroma spuščati. Preden se bomo spustili na cesto pri Bičkovi skali, bomo obudili spomin na Dražgoško bitko, ki so jo dogajala med 9. in 11. januarjem 1942.

Dražgoška bitka je bila, kot poudarjajo organizatorji prireditve, ena večjih bitk med drugo svetovno vojno v Sloveniji. Spopad Cankarjevega bataljona z Nemci v Dražgošah je imel zgodovinski pomen za vso Evropo. Partizani so se 11. januarja 1942 ob izgubi devetih tovarišev umaknili na Jelovico, Nemci pa so pobili 41 domačinov, požgali vas ter jo januarja in februarja popolnoma porušili, veliko domačinov pa so odgnali tudi v taborišča.

Združenju borcev za vrednote NOB Škofja Loka navaja, da je bil prvi velik upor na naših tleh borba v Rovtu nad Selško dolino, kjer je padlo 45 vojakov patrolje 181. rezervnega policijskega polka, sledila je množična decembrska poljanska vstaja, ki skupaj z Dražgoško bitko tvori trilogijo bojev v prvem letu upora na slovenskih tleh, s tem je bil omajan mit o nepremagljivosti nemške vojske. Zločin nad civilnim prebivalstvom pa je pokazal vso krutost in maščevalnost nacistične vojske.

Po proslavi se bomo po bližnjicah ob cesti spustili v vas Rudno, kamor bomo pripeljali kombije, in nato na skupno kosilo ali pa domov?

Bičkova skala

KOMNA (1520 M) 13. 1. 2024

JANEZ MEDVED

Zborno mesto: ob 7.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, Ljubljana

Izhodišče: Savica (653 m)

Zahtevnost: snežna tura

Čas hoje: 5 ur – dnevna tura

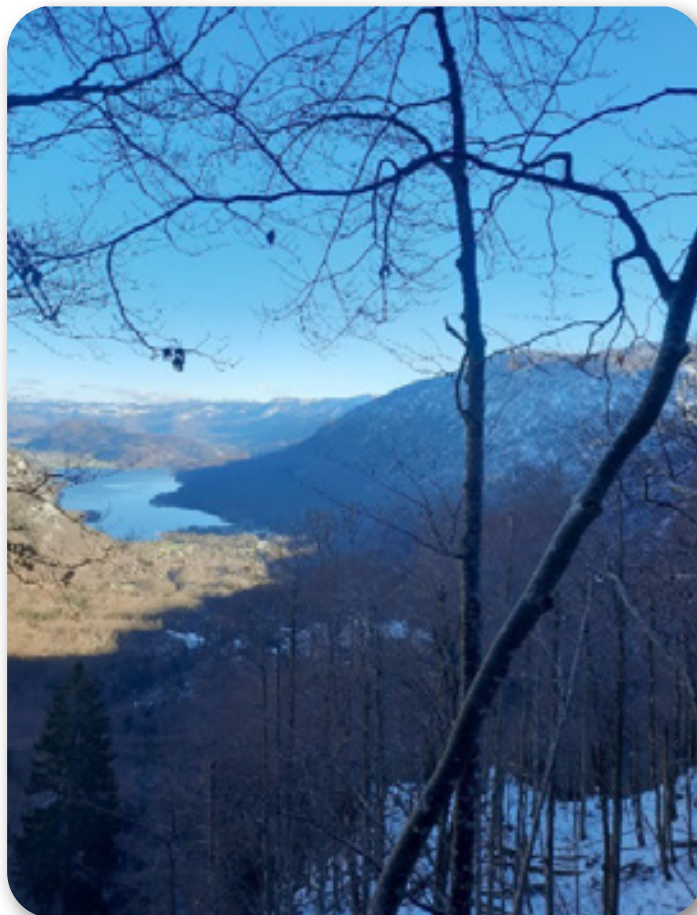
Priporočena oprema: standardna zimska gorniška oprema, čelada, cepin, dereze

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave: prijave do 11. 1. 2024, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. 01 58 22 751 ali Ana Božnar, tel. 031 699 786, ali pdldp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Od parkirišča pri Domu pri Savici (653 m) nas pot vodi v ključih do Doma na Komni (1520 m). Pot je dobro vidna in običajno že uhojena. Vračamo se po isti poti.

Pogled s Komne na Bohinjsko jezero

NOČNI ZIMSKI POHOD NA POLHOGRAJSKO GRMADO, PETEK, 26. 1. 2024

FRANC BERGANT

- Zborno mesto:** ob 17.00 uri pred sedežem društva PD LPP na Celovški cesti 160, Ljubljana
- Izhodišče:** Polhov Gradec
- Zahtevnost:** zimska – označena pot
- Čas hoje:** 2 h 45 min
- Prevoz:** kombi
- Cilj:** Grmada 898 m
- Priporočena oprema:** naj bo prilagojena vremenskim razmeram (čelna svetilka, palice in dereze po potrebi)
- Prijave:** društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com
- Organizator:** PD Blagajana

Kratek opis:

Začetek pohoda bo pri gostilni Pratkanar na Pristavi pri Polhovem Gradcu od 18. do 22. ure. Pot se nadaljuje mimo planinske kočice na Ravneku, mimo lovske kočice, čez Malo Grmado na vrh Grmade. Pot bo označena in varovana.

Pohodniška oprema naj bo prilagojena času in vremenskim razmeram (planinski čevlji, čelna svetilka, pohodne palice in dereze po potrebi).

Polhograjska Grmada je 898 m visok vrh, ki se nahaja v osrčju Polhograjskih Dolomitov. Z vrha, na katerem se nahajata vpisna skrinjica z žigom ter razgledna plošča, se nam odpre lep razgled po večjem delu zahodne in osrednje Slovenije.

PLANINA PRI JEZERU (1453 M), 27. 1. 2024

STANISLAV KRAGELJ

- Zborno mesto:** ob 7.00 uri pred sedežem društva PD LPP na Celovški cesti 160, Ljubljana
- Izhodišče:** Stara Fužina (551 m)
- Zahtevnost:** lahka snežna tura
- Čas hoje:** 9 h

Način prevoza: kombi in osebni avtomobili

Priporočena oprema:

pohodne palice, male dereze, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok: društvena pisarna
tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar
tel.: 031/699-786,
ali pdlpp1974@gmail.com,
do četrтка, 2. 2. 2024

Kratek opis:

S parkirišča v Stari Fužini gremo po cesti proti gozdni poti v smeri planine Vogar (1054 m) in naprej do planine Blato. S planine Blato gremo čez Pungrat do Koče na Planini pri Jezeru.

Povratak na planino Blato in Vogar ali po cesti do Stare Fužine

VELIKA PLANINA – GRADIŠČE (1667 M), 4. 2. 2024

STANISLAV KRAGELJ

Zborni mesto: ob 7.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, v Ljubljani

Izhodišče: Kranjski Rak (1029 m)

Cilj: Gradišče, 1667 m

Zahtevnost: lahka snežna tura

Čas hoje: 8 h

Način prevoza: kombi in osebni avtomobili

Priporočena oprema: pohodne palice, male dereze, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok: društvena pisarna
tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar
tel.: 031/699-786, ali
pdlpp1974@gmail.com,
do četrтка 2. 2. 2024

Kratek opis:

S parkirišča Kranjski Rak gremo po cesti in se usmerimo na gozdno pot, ki nas vodi mimo Gojske planine do Domžalske koče. Čez planšarsko naselje nadaljujemo do Marije Snežne in naprej na Zeleni rob. Nato se povzpne na Gradišče, 1667 m.

Povratak na Kranjski Rak.

KAMNIŠKO SEDLO (1864 M), 10. 2. 2024

JANEZ MEDVED

Zborni mesto: ob 7.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, v Ljubljani

Izhodišče: Dom v Kamniški Bistrici (601 m)

Zahtevnost: neoznačena pot pozimi

Čas hoje: 8 h – dnevna tura

Način prevoza: kombi in/ali osebni avtomobili

Priporočena oprema: standardna zimska gorniška oprema, čelada, cepin, dereze

Prijave: prijave do 8. 2. 2024 društvena pisarna v času uradnih ur na tel. 01 58 22 751 ali Ana Božnar, tel. 031 699 786, ali pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Pot nas vodi od Doma v Kamniški Bistrici po že uhojeni poti skozi gozd vse do Pastirjev, kjer je zasilni bivač. Od Pastirjev dalje je običajno nekoliko več snega, pogosto hodimo po splazenem snegu. Proti vrhu nas pot v ključih pripelje do Kamniške koče na Kamniškem sedlu, ki je običajno odprta tudi v zimskem času (dobi se topel čaj pa še kaj, na toplem se lahko preoblečemo).

Vračamo se po isti poti.

TUJI TURISTI BI OB PLAČILU REŠEVANJA MORDA RAVNALI BOLJ ODGOVORNO

SIMONA BANDUR

članek je bil objavljen na portalu Gore-ljudje

<https://www.gore-ljudje.si/Kategorije/Novosti/tuji-turisti-bi-ob-plačilu>

Ker rešujejo vse več tujcev, bi po mnenju GRZS morali najti način, da bi ti preko zavarovanja tudi poravnali stroške intervencij.

Kljub pozivom, da naj planinci premišljeno odhajajo v gore, zlasti v dneh, ko so tudi sile gorskih reševalcev usmerjene v pomoč prizadetim v poplavah, je bilo tako rekoč vse dni v avgustu slišati brnenje helikopterja. Samo minulo soboto je dežurna helikopterska posadka vojske šestkrat pomagala pri reševanju v gorah, vrednost teh intervencij je presegla 15.000 evrov. K temu je treba prišteti še stroške gorskih reševalcev. Ti so v soboto posredovali devetkrat, stroški po oceni njihove zveze so od 4000 do 5000 evrov.

Če spremljamo spletne objave Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS), se zdi, da so vsa opozorila in pozivi, da naj se ljudje pred obiskom gora ustrezno opremijo, zberejo potrebne informacije in se pripravijo na pot, zaman. Gorski reševalci so samo v tem mesecu pomagali številnim pohodnikom, ki so precenili svoje sposobnosti in na poti omagali, se odpravili v visokogorje neustrezno opremljeni, se zaplezali ... Vse več je med njimi tujcev. Po podatkih GRZS je bilo lani v 371 intervencijah od 667 udeleženih v nesrečah dobra polovica tujcev.

Tiktok in bulerji

Takšen primer je bil denimo konec tedna, ko sta se mlada Nizozemca nad smerjo Peto žrelo na Storžiču zaplezala v megli. Kot so opozorili kranjski policisti, sta bila neprimerno opremljena, brez čelad in varovalnih pasov ter v neprimerni obutvi. Natančneje: 23-letna planinka se je na pot podala v bulerjih. Pohodnika brez planinskega in alpinističnega znanja, ki sta se na pot menda odpravila po tem, ko sta si ogledala objavo na tiktoku, so nato s helikopterjem spravili na varno v dolino.

Cena helikopterja bell 412, ki se uporablja za gorsko reševanje, je po podatkih vojske 2630 evrov na uro (brez DDV), samo vrednost sobotnih reševanj je ovrednotena na nekaj manj kot 15.570 evrov. Stroški se krijejo iz proračunske postavke vojske. »15. polk vojaškega letalstva ima za leto 2023 na tej postavki načrtovanih

2,5 milijona evrov, zajema pa helikoptersko nujno medicinsko pomoč, prevoze inkubatorja in reševanja v gorah«, so pojasnili v službi za odnose z javnostjo.

Ura reševanja s helikopterjem stane približno tri tisoč evrov, v to pa še niso všteti stroški gorskih reševalnih služb. Foto: GRZS

Poleg vojaških pri reševanju pomagajo tudi policijski helikopterji. Z njimi so letos opravili 67 reševanj v gorah z okoli 78 urami naleta, večino, 56, od začetka junija, samo avgusta 14. Strošek ure leta policijskega helikopterja AW169 s posadko je dobrih 3100 evrov (brez DDV). Sredstva za delovanje letalske policijske enote se v tem primeru zagotavljajo iz proračuna policije, kot so odgovorili v njihovi službi za odnose z javnostjo.

Strošek helikopterja in pripadajoče ekipe je le del vseh stroškov, ki nastanejo ob takšni intervenciji v gorah. Na GRZS natančne ocene stroškov, ki so jih imeli v devetih sobotnih intervencijah, še nimajo, predvidevajo pa, da znašajo od 4000 do 5000 evrov. Pri vseh je bil razlog za posredovanje bodisi izčrpanost bodisi so planinci zašli s poti ali se zaplezali. Najzahtevnejša posredovanja so običajno stenska reševanja, v sobotnem primeru je bilo to reševanje iz severne stene Triglava.

Glavne postavke stroškov reševanj pri GRZS so povračilo stroškov prevoza na intervencijo, refundacija osebnega dohodka reševalca, če mora na intervencijo v službenem času, prehrana, če posredovanje traja dlje časa, in nadomestilo za opremo.

Ostali bodo prostovoljci

Lani so na GRZS za neposredne stroške reševanja, ki jih sestavljajo povračila potnih stroškov za prevoz na intervencijo in osebnega dohodka za čas reševalca na intervenciji ter stroški prehrane, porabili dobrih 123.500 evrov. V znesek, kot so dodali, niso všteti stroški njihove opreme, vozil, prostorov ... Prav

tako ni ovrednoteno prostovoljno delo reševalcev. »Gorski reševalci v Sloveniji smo prostovoljci in bomo ostali prostovoljci, druge stroške reševanja pa s financiranjem GRZS prek uprave za zaščito in reševanje in državnih prevoznikov poravnajo slovenski davkoplačevalci. Glede na to, da smo lani v več kot polovici primerov reševali tujce, pri GRZS menimo, da bi bilo treba poiskati način, kako bi stroške reševanja (z ustreznim zavarovanjem) poravnali tudi tuji obiskovalci gora.«

Zaprte planinske poti

Zaradi nedavnih ujm je še vedno zaprtih nekaj planinskih koč, predvsem v Zgornji Savinjski dolini in na Koroškem. Prav tako so na prizadetih območjih zaprte številne planinske poti, v Zgornji Savinjski dolini tudi tamkajšnji del Slovenske planinske poti. Na planinski zvezi zato planincem svetujejo, da pred obiskom gora preverijo njihovo aplikacijo maPZS.

Če bi uveljavili zaračunanje reševanja, bi bilo reševanje tujih obiskovalcev manj, ugotavljajo pri GRZS. »Marsikateri tuji turist, ki nima nobenih izkušenj z gorami, bi ob informaciji, koliko lahko stane reševanje, ravnal veliko bolj odgovorno, na turo bi se bolje pripravil, izbral bi primernejši cilj ali najel gorskega vodnika, za reševanje v gorah bi se ustrezno zavaroval, kot je uveljavljena praksa v tujini.«

Kar zadeva domače obiskovalce, pa menijo, da zaračunavanje reševanja ne bi bistveno vplivalo na število nesreč, saj je treba upoštevati slovensko tradicijo gornišstva in množičnega obiskovanja gora ter posebno vlogo, ki jo imajo te v slovenski zavesti. »Če bi reševanje zaračunavali, bi se nekateri domači planinci sicer verjetno vedli bolj odgovorno, nekateri, ki dodatnega zavarovanja ne bi imeli, pa morda ne bi poklicali na pomoč in bi bile lahko posledice zato še hujše.«

Različne države, različne ureditve

Druge države imajo glede plačila reševanja v gorah različne ureditve. V Italiji ga ne domačinom ne tujcem ni treba plačati, izjema je Južna Tirolska, kjer se stroški krijejo iz zavarovanja. Na spletni strani Dolomitov, ki so priljubljeni pri slovenskih pohodnikih, plezalcih in smučarjih, je mogoče prebrati, da je bilo reševanje dolgo brezplačno, v zadnjem desetletju pa ga zaračunavajo zaradi visokih stroškov zlasti helikopterja, ki stane okoli 90 evrov na minuto.

Tudi iz Avstrije je pred kratkim prišla vest, da bodo

morali pohodniki iz Belgije plačati reševanje z 2946 metrov visoke gore Schesaplana, saj za pot niso bili ustrezno pripravljeni. Ker so stroški reševanja lahko zelo visoki, pohodnikom in drugim obiskovalcem gora v Avstriji svetujejo zavarovanje.

V Nemčiji je planinec večinoma sam odgovoren za stroške reševanja; če se poškoduje v gorah, mora plačati prevoz s helikopterjem, zavarovalnica pa pokrije vožnjo z rešilcem in stroške zdravljenja. Če se zapleza, izgubi ali ga pogrešijo svojci in pokličejo reševalce, prav tako sam poravnava stroške reševanja in ekipe. Morebitno zdravljenje krije zavarovalnica, zato tudi ponujajo posebna zavarovanja za planince.

V Franciji so gorske reševalne intervencije v pristojnosti javnih služb (policistov, žandarjev in gasilcev) in strošek države, torej brezplačne za ponesrečenca. Zimska smučišča in proge za tek na smučeh so drugačna zgodba, na njih zagotavljajo reševanje občine, in to ne zastoj.

Na Norveškem, Poljskem, v Španiji (razen posameznih regij), Veliki Britaniji za reševanje ni treba plačati, prav tako ne v Argentini in Kanadi. Tudi v večini švicarskih kantonov je gorsko reševanje del javne službe, morajo pa ponesrečenci poravnati morebitni helikopterski prevoz.

Slovenci, ki se odpravljajo v tujino in nameravajo tam obiskati gore, se lahko zavarujejo tudi za takšne primere. Pri Zavarovalnici Triglav sodijo tovrstni nepredvidljivi dogodki v sklop zavarovanja potovanj v tujino, ki ima tri pakete. »Strankam svetujemo, da paket izberejo glede na območje potovanja in glede na to, kakšne bodo njihove dejavnosti. V nekaterih državah so namreč storitve pričakovano dražje. Med takšne sodijo tudi helikopterski prevozi, s katerimi pogosto poteka reševanje v gorah,« so sporočili s Triglava.

Do zdaj so že imeli primere kritja stroškov reševanja v gorah, največ v sosednjih državah, Avstriji in Italiji. Stroški reševanja so, kot so odgovorili, v posameznih državah različni in odvisni tudi od tamkajšnjega standarda. Najvišji znesek, ki ga zavarovalnica plača za reševanje v gorah, je odvisen od paketa (paket A 5500 evrov, paket B 17.000 evrov in paket C 22.000 evrov).

Pri zavarovalnici Generali stroške »iskanja in reševanja v gorah ali na morju« krijejo iz zavarovanja Tujina. Zavarovalne vsote so različno visoke glede na kombinacijo kritij, okvirno pa od 2500 evrov navzgor, odvisno od države in kompleksnosti primera, so odgovorili.

STARLINK ZA TELEBANE

TOMO RUSIMVIČ

Povzeto po članku v Računalniških novicah

<https://racunalniske-novice.com/satelitski-internet-starlink-cena-hitrosti-spacex/>

Kot ste mogoče brali v članku o novostih na koči, sem omenil tudi naš nov dostop do interneta preko tehnologije STARLINK. Posredujem osnovne informacije, kako ta sistem deluje.

Sprejemnik satelitskega signala nima klasičnega krožnika, temveč ravno ploskev, ki se s pomočjo dveh motorjev premika v vse smeri in išče najbližji satelit.

Obstoječa satelitska internetna tehnologija ni kos moderni omrežni infrastrukturi, zato sta si Elon Musk in Starlink zadala osebno misijo, da to spremenita. Starlink je relativno nov ponudnik širokopasovnih internetnih storitev, ki so ga izumili isti talenti, ki so ustvarili SpaceX, podjetje za izdelavo raket in vesoljskih plovil. Namen storitve Starlink je z uporabo nizkoorbitalnih satelitov zagotoviti hiter in stabilen internet na trge po vsem svetu, ne glede na teren in oddaljenost od urbanih področij. Izkoriščanje nizkoorbitalnih satelitov za internetno povezavo ni podobno ničemur, kar smo videli v preteklosti. V teoriji naj bi sistem omogočal pretakanje in brskanje po spletu z nizko latenco (zakasnitvenimi časi), posledično naj bi bila satelitska internetna izkušnja na splošno veliko boljša in morda celo primerljiva s klasičnim internetom.

Nizka zakasnitev je ključni podatek, ko govorimo o Starlinku ali drugih ponudnikih satelitskega interneta, ki uporabljajo satelite v nizki orbiti. S tovrstnim pristopom je satelitski internet postal delujoča alternativa. Latenco si lahko predstavljate kot čas zakasnitve, ko na primer kliknete na povezavo, in koliko časa traja, da se vaš ukaz izvrši in prikaže spletno mesto. Večja kot je zakasnitev, v večjo nejevoljo vas bo spravilo preprosto brskanje po spletu, kaj šele na primer igranje spletnih iger. Zakasnitveni čas se meri v milisekundah (ms) in vsak si želi, da bi bila ta številka čim bližje ničli. Korelacija med vami, lokacijo strežnika in ponudnikom internetnih storitev vpliva na zakasnitev vaše povezave.

Kako deluje Starlink?

Sateliti Starlink so bližje Zemlji v primerjavi z drugimi sateliti, njihova orbitalna višina je približno 540 do 570 kilometrov. To jih uvršča med satelite v nizki zemeljski orbiti (LEO), ki imajo značilen razpon orbitalne višine do 1.930 kilometrov. Sateliti Starlink

prenašajo signal internetne povezave, ki mora biti hiter in zanesljiv, in ker se nahajajo bližje Zemlji, pomeni, da je razdalja potovanja podatkov manjša. V idealnih pogojih je rezultat hitra internetna povezava z nizko zakasnitvijo, ki bi v najbolj oddaljenih predelih omogočala pretakanje posnetkov tudi v ločljivosti 4K.

Starejše satelitske internetne storitve pred Starlinkom so se zanašale na en samcat geostacionarni satelit, ki je krožil 35.000 kilometrov nad Zemljo. Na tej višini bi bili zakasnitveni časi previsoki za moderne potrebe. Namesto da bi se zanašali na samo en satelit, je Starlink svoje LEO satelite postavil v t. i. konstelacijo (sateliti tudi komunicirajo med sabo). Ideja je v izvedbi zelo podobna »mesh« Wi-Fi omrežju v gospodinjstvih s številnimi mrtvimi luknjami. Različne dostopne točke na ta način delujejo skupaj kot celota. V orbiti sateliti komunicirajo prek hitrih laserjev, kar jim omogoča medsebojni prenos podatkov velikih kapacitet.

Pristop Starlinka v kombinaciji z nizkozemeljsko orbito bi v prihodnje lahko revolucioniral in preobrazil industrijo satelitskega interneta. Starlink je edinstveno opremljen za prihodnost. Ker je plod podjetja SpaceX, se bo v prihodnosti, ko se bodo zahteve po njihovih storitvah povečale, lahko zanašalo na hitro lansiranje dodatnih satelitov. SpaceX namerava v prihodnjih letih v vesolje izstreliti kar 12.000 satelitov. Če bo šlo vse po načrtih, želijo skupno število satelitov povečati na 42.000.

Janez je namestil Starlink sprejemnik na streho naše koče

OTROCI NA RAŠICI

TEJA, SIMONA, TANJA IN OTROCI

V petek, 21.4. 2023, smo se otroci, stari 4–6 let, in razvojni odderek vrtca Andersen enote Krtek odločili za izlet na Rašico. Z mestnim avtobusom številka 8 smo se odpeljali do končne postaje v Gameljnah. Hodili smo po razgibani gozdni poti, kjer ni manjkalo markacij, saj smo le tako vedeli, da smo na pravi poti. Kaj kmalu smo med krošnjami dreves zagledali stolp.

Polni energije smo se povzpeli na stolp in občudovali pogled na Šmarno goro in bližnje hribe. Sledila je obvezna malica in šampiljka na roko.

Zadovoljni in ponosni smo jo mahnili v dolino, z željo, da se kmalu zopet kam odpravimo.

Hvala vodniku Rašu za uspešno vodenje.

... PA ŠE TOŠKO ČELO ...

SKUPINA RAČKE 5–6 LET

Na lep sončen dan smo se odločili, da gremo z otroci iz vrtca H. Christiana Andersena na Toško Čelo. Otroci, stari 5–6 let, so bili nad idejo pohoda navdušeni. Z nami je šel gorski vodnik Rašo, ki ga otroci že poznajo s pohoda na Rašico. Z mestnim avtobusom št. 5 smo se zapeljali do končne postaje. Nato nas je pot vodila ob cesti, vendar smo s strumnimi koraki kmalu zavili na gozdno pot. Ker so bila tla v gozdu dodobra namočena od dežja, je bila previdnost, kam stopiti, na prvem mestu. Otroci so med potjo prepevali in se šalili, tako nam je čas hitro minil. Kar naenkrat se je pred nami pojavil velik travnik in že smo bili na cilju. Sledila sta obvezna malica in igra ter pot nazaj v dolino. Ker se radi potepamo, imamo že načrt za naslednji pohod, ki naj ostane skrivnost. Se vidimo.

MIKLAVŽ

ALENKA BOŠTJANČIČ

V soboto, 1. 4. 2023, smo se z učenci OŠ Miška Kranjca, ki obiskujejo planinski krožek, odpravili na planinski izlet na Miklavž (742 m), ki je eden izmed vrhov Posavskega hribovja.

Naša izhodiščna točka je bila glavna železniška postaja v Ljubljani, od koder smo se z vlakom odpeljali do Jevnice (255 m). Tam smo izstopili in prečkali reko Savo po mostu, ki je bil zgrajen leta 1899. Nato smo nadaljevali pot skozi vas Senožeti, kjer smo občudovali lepo urejene hiše in cvetoče vrtove. Po približno dveh kilometrih hoje smo prišli do vznožja Bulatinovega vrha (605 m), ki je najvišji vrh vzhodnega dela Ljubljanskega barja. Tam smo se ustavili za kratek počitek in malico.

Po okrepčilu smo se podali po strmi poti proti vrhu Bulatinovega vrha, ki je bil nekoč del obrambnega sistema pred Turki. Na poti smo opazovali različne rastline in živali. Videli smo veliko močeradov, ki so se skrivali med travo in listjem. Otroci so bili navdušeni nad temi zanimivimi bitji. Prav tako smo slišali petje ptic, ki so nam polepšale dan.

Po približno uri hoje smo dosegli Bulatinov vrh. Naprej smo se odpravili po grebenu proti Miklavžu (742 m). Vso pot proti vrhu nas je spremljala megla, ki je dajala skrivnostni pridih našemu izletu. Na vrhu nas je pozdravilo sonce, saj je veter razpihal oblake. Pred nami se je razprostrl čaroben pogled na Ljubljansko kotlino in Kamniško-Savinjske Alpe. Na vrhu Miklavža stoji cerkev sv. Miklavža, ki je bila zgrajena v 15. stoletju. V njej smo si ogledali freske in oltarje.

Po kratkem oddihu smo se vrnili po isti poti do Jevnice, kjer nas je čakal vlak za Ljubljano. Naš planinski izlet na Miklavž je bil poln lepih doživetij in spominov, ki jih bomo ohranili za vedno.

IZLET NA JANČE, 22. APRIL 2023

NINA TORKAR

V soboto, 22. 4. 2023, smo se z mladimi planinci iz OŠ Miška Kranjca iz Ljubljane v okviru planinskega krožka odpravili na 2. spomladanski izlet. Tokrat je bil naš cilj dom na Jančah (784 m).

Z železniške postaje smo se v jutranjih urah z vlakom odpeljali proti Jevnici (255 m). Ko smo prispeli, smo se skozi tamkajšnjo vas začeli vzpenjati proti Bulatinovemu vrhu (605 m). Pot nas je vodila preko travnikov do gozdne poti, ki nas je po dobrih 2 urah hoje pripeljala do našega današnjega cilja, planinskega doma na Jančah.

Na vrhu se nam je odprl lep razgled na Posavsko hribovje, takoj pod vrhom smo lahko videli cerkev sv. Miklavža, ob boljši vidljivosti pa bi razgled lahko segal vse do Alp na severu in zahodu ter proti jugu celo do Snežnika, vendar žal nismo imeli te sreče. Po zasluženi malici sta sledili prosta igra in zabava na igralih ter občudovanje okoliških vrhov.

Po približno dobri uri sprostitve smo se po isti poti odpravili nazaj proti Jevnici, od koder smo se prav tako z vlakom prijetno utrujeni vrnili nazaj v Ljubljano.

MARTULJSKI SLAPOVI

ALENKA BOŠTJANČIČ

V soboto, 27. 5. 2023, smo se z otroki OŠ Miška Kranjca odpravili na planinski izlet na Martuljske slapove, ki so ena najlepših naravnih znamenitosti v Sloveniji. Martuljski slapovi se nahajajo v osrčju Martuljske skupine nad dolino Gozda Martuljka in so sestavljeni iz dveh slapov – Zgornjega in Spodnjega Martuljkovega slapa. Do tja smo se pripeljali z medkrajevnim avtobusom iz Ljubljane in začeli našo pot pri vasi Gozd Martuljek.

Vreme je bilo sončno in toplo, kar je bilo idealno za pohodništvo. Pot nas je najprej vodila po kolesarski cesti do makadamske ceste, kjer smo zavili desno in sledili oznakam za Martuljske slapove. Po nekaj minutah hoje smo prišli do mostička čez reko Martuljek, kjer smo zavili desno in vstopili v sotesko Martuljskih slapov. Pot je bila označena in urejena.

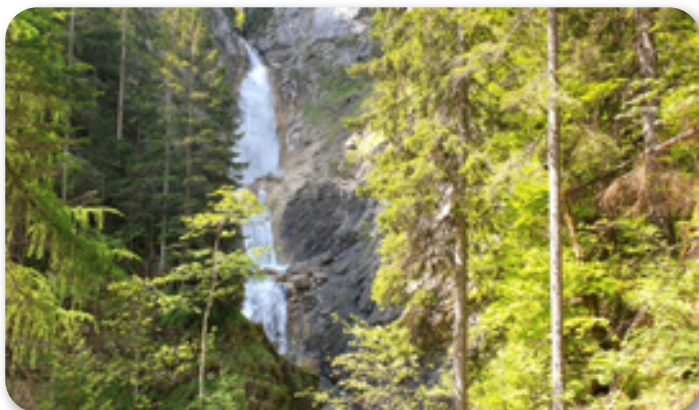
Ob reki smo opazovali različne rastline in živali, ki živijo v tem okolju. Otroci so bili navdušeni nad lepoto narave in ves čas so spraševali, kako visoki so slapovi in kako močno brizgajo vodo. Na poti proti vrhu so ob vodi naredili vsak svojega možica, tako da so zlagali

kamenčke enega na drugega. To je bila zabavna igra, ki je spodbujala njihovo domišljijo in ustvarjalnost.

Po približno uri hoje smo prišli do prvega slapa, ki se imenuje Spodnji Martuljkov slap. Visok je 50 metrov in pada čez steno v ozko sotesko. Z mostu smo imeli čudovit razgled na slap in njegovo okolico. Nekateri otroci so si želeli iti bližje k slapu, da bi se osvežili z vodo, a smo jih opozorili, da je to nevarno in prepovedano. Namesto tega smo si vzeli kratek odmor za malico in fotografiranje.

Nadaljevali smo do Ingotove kočice na planini Jesenje. Žal nam ni uspelo priti do Zgornjega Martuljkovega slapu, saj je bila cesta zasuta s plazom. Bili smo razočarani, da nismo videli slapa od blizu, a smo se tolažili, da je to le še en razlog, da se vrnemo na to čudovito lokacijo. Kljub temu smo lahko občudovali slap od daleč in uživali v pogledu na gore, ki so se dvigale nad nami.

Po kratkem počitku smo se vrnili po poti mimo kapelice Marije Snežne nazaj do izhodišča v Gozdu Martuljku. Na poti nazaj smo si izmenjevali vtise in spomine na izlet, ki je bil poln doživetij in lepot. Otroci so bili zadovoljni in ponosni, da so premagali toliko kilometrov in višinskih metrov. Martuljski slapovi so nas navdušili s svojo močjo in z milino, ki sta nas spomnili na čarobnost narave.

♥ rtec Andersen
... vrtec s srcem.

HVALA,

*ker ste nam pomagali soustvariti
22. ANDERSENOV ŽIV ŽAV.*

*S svojim prostovoljnim delom, časom in pozitivno energijo smo
otrokom pričarali nepozabno sobotno dopoldne, hkrati pa napolnili
sklad vrtca, ki bo otrokom iz socialno ogroženih družin omogočil
bivanja v naravi ter vsem otrokom
vrtca obogatil program.*

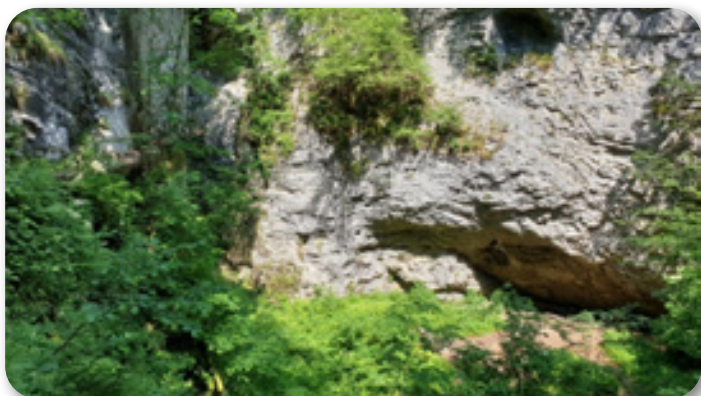

TRETJA NEDELJA V JUNIJU – POKLJUŠKA SOTESKA

MARUŠA REYA

Izlet v Poljuško sotesko je bil prvotno mišljen že mesec dni prej, pa nam takrat bogovi z vremenom niso bili naklonjeni. Tokrat pa smo si po dolgem času moče zaslužili lep sončen dan. Pa za sotesko ravno pravšen, saj smo bolj ali manj ves čas hodili v senci.

Iz Ljubljane smo kot po udarcu na gong odrinili točno ob osmih. Bilo nas je dvaindvajset. Na Voklem pa nas z dvema kombijema že pričakujejo razporejeni člani pobratenega društva SPD iz Trsta. Brez objemov in trepljanja ter stiskov rok seveda ne gre in kar nekaj časa traja, da nas Tomo – »ta glavni« na tem izletu – spravi nazaj v avtobus in kombija. »Pomožna vodnika«, vedno pripravljena priskočiti na pomoč, prava kavalirja, če se v hribih temu lahko tako reče, sta bila Stane in Janez.

Do izhodišča v vasi Krnica se v Zgornjih Gorjah odcepimo desno, naravnost se nadaljuje cesta na Pokljuko, kamor je do Zatrnika avtobus odpeljal prazen. Kombija sta proti parkirnemu prostoru pred sotesko najprej odpeljala tržaške prijatelje, potem pa prišla po ostale, ki smo v že vročem soncu, kljub prvotni odločitvi, da gremo peš, že pregreti capljali po asfaltni cesti.

Na parkirnem prostoru z informacijsko tablo in kažipoti nas Tomo povabi, da mu prisluhnemo.

Informacijam vedno rada prisluhnem, zato se zdrenjam v ospredje, da kaj slišim.

Čaka nas rahlo vzpenjajoča se mokra pot po gozdu, ki je pravzaprav hudourniška struga in, joj, kako se prileže hlad! V dobre pol ure, če se ne motim, že prispemo do razpotja. Jaz sicer kar sopiham, navsezadnje pa sem v varnem zavetju angela varuha Staneta in mi ni hudega. Kljub zaostanku je navsezadnje še šlo.

Na razpotju moramo ubrati levo pot, ki nas bo na povratku krožno vodila na desno stezo. Cela četica se sicer razpotegne, kar ni čudno, saj nas je skupaj čez štirideset.

Redki nasproti prihajajoči izletniki kar dolgo čakajo, da se vsi sprehodimo mimo njih. To ne povzroči nobene slabe volje niti pri njih, še manj pri nas, seveda.

Spet sem v krepkem zaostanku, kar me, moram reči, malo jezi, malo boli, ampak dejstvo moram sprejeti. Bolje ne bo nikoli! Sprijazniti se je treba s tem, kar imaš; iz tega potegniti najboljše pa tudi ni tako slabo. Dokler križarimo po svetu po poteh, gorskih ali ravninskih, po soteskah, in se občasno še povzpemo na kakšen grič, je kar v redu!

Po slabem kilometru, morda več ali manj, spomin že

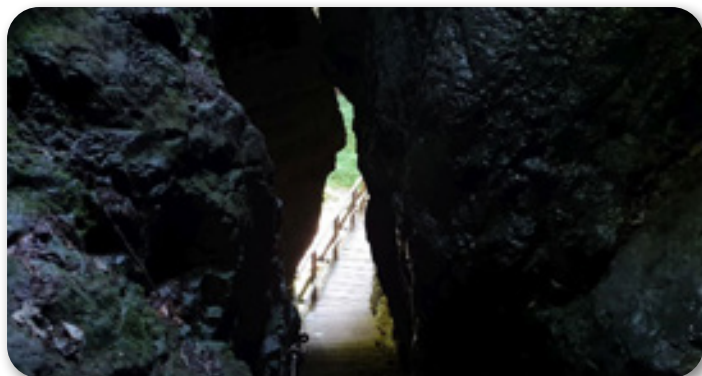

malo peša, se na levo odvijte pot na Zatrnik, kamor bodo potem, ko bomo zašpilili pot na prvotnem križišču, nekateri odšli peš, menda traja slabe pol ure.

Po strmini pridemo na nekakšno jaso, zakopano med stene, kjer celo sije sonce. Izvlečemo pijačo z jedačo in se navdušeno razgledujemo. Vsepovsod po poti nas poleg previsnih sten in naravnih mostov spremljajo kačipotni in informativne table in nas obdajajo visoke stene.

Ko grizljam svoj sendvič, se oziram na vse strani. Preko ene stene vodi lesena galerija, zasnovana že leta 1930, ki vodi v prehodni jamski rov in nas pripelje na nekakšno jaso, polno sveže, visoke praproti, da naše glave z rameni izgledajo kot premikajoči doprski kipi. Bila bi prav lepa fotka, ker pa so za menoj drugi, se ne smem ustavljati in delati gneče. Prav ves čas nas bolj ali manj obdaja veličastno skalovje, ki nas včasih stisne, da se počutimo kar nemočne v primerjavi z mogočno naravo.

Zdaj smo že zavili naokoli in dobra volja se stopnjuje. Naše mlade vrtčevske vzgojiteljice, vedno polne humorja in dobre volje (blagor otrokom, ki so jim zaupani!), znajo seveda zapeti kakšno otroško, ki sem jo že pozabila. Res so prisrčne in seveda vsi, ki se jim pridružijo. Kmalu smo za nekaj minut vsi kot razposajeni otroci... Morda pa nam gre že na otročje.

Ne, to pa ne, mi se samo ne damo!

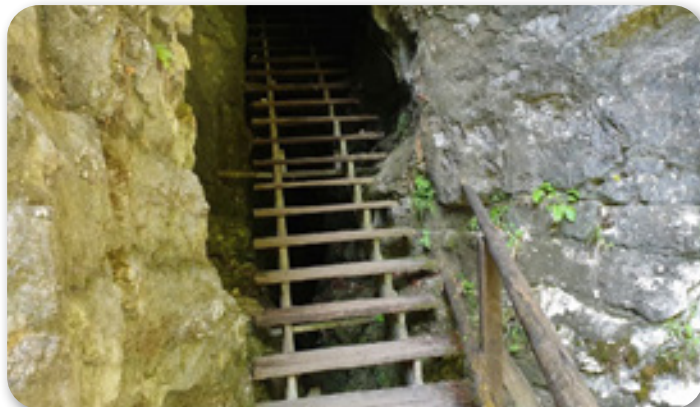
Čaka nas še strm spust skozi nekakšno luknjo, naravni skalnat prehod, kjer se spuščamo previdno in se občudujoče oziramo naokoli. Narava me vedno znova navdušuje s svojimi »izdelki«, mi – človeštvo –, pa še vedno ne razumemo, da moramo živeti v sožitju z njo, ne pa jo do konca nadvladati in izkoristiti. »Kako strašna slepota je človeka!« (F. Prešern), ali kot bi rekel naš pokojni Slavko Krušnik: »Največja napaka narave je človek!« No, tako pesimistični ne smemo biti, saj je človeški um lahko briljanten, ampak...

Prebijamo se v krogu nazaj proti križišču, kjer se pogumnejši in vzdržljivejši odpravijo nazaj skoraj do galerije, kjer je odcep na Zatrnik, malo bolj – recimo temu – lenivo utrujeni pa do izhodišča, kjer nas kombiji odpeljejo do gostilne na Zatrniku, kjer nas čaka vroč ričet.

Spodobno se podpremo, na koncu se zberemo v gručo in spremljamo poslovljni protokol, kjer Tomo in Marinka po svoje zbereta vtise. Marinka celo pove, da se jo je ta izlet do sedaj kar najbolj dotaknil, po domače – bil najbolj všeč!

Lepo je bilo, res! Prav zares! In v soncu z lepimi vtisi in občutki nazaj proti domu.

Lepe fotografije je prispeval Stane Kragelj.

PRIGODE NA DRUŽINSKEM IZLETU – STOL, 2236 M

JAKOB PARAŠ, 8. A

Večer pred izletom smo si pripravili torbe. Če greš na Stol, potrebuješ: rezervna oblačila, nekaj mandarin, lučko, dežnik, rozine, da na vrhu lahko hraniš kavke, klobuk ali kapo, tuno v konzervi (po želji kaj drugega), vilice, nož, kruh in seveda prvo pomoč, ker nikoli ne veš, kaj se lahko pripeti. Če koča ni odprta, vzemi še kakšen sendvič in za energijo še kakšno energijsko ploščico. No, pred izletom se pa le dobro nasp. Zjutraj vstani čim bolj zgodaj, da ni gneče in da ti ne bo preveč vroče. Ko smo vsi pripravljeni in imamo obute gležnjarije in ne superge, se izlet lahko začne.

Mi smo večino časa hodili po gozdu, drevesa so nam zakrivala sonce in nam delala senco. Hodili smo počasi in POZOR!!! dovolj pili. Ne popij pa preveč vode, ker boš potem bolj »švical«. Ko smo hodili, smo se pogovarjali, da nam je čas hitreje mineval. Lahko pa tudi poslušas muziko, kot je recimo BRENDI. Če boste malo prisluhnili naravi, boste lahko slišali tudi živali. Ko smo skoraj prišli na vrh, so bili okoli nas grmički, zelo podobni smrekicam. Preostanek poti do vrha pa so bili sami kamni. Pri Prešernovi koči smo lahko dali štampiljko v planinsko knjižico. Ne pozabi se slikati pri križu. Moj očka seveda ni pozabil narediti slovenskega krsta v planinah, pravijo, da ko prvič osvojiš dvatisočak, moraš opraviti krst. Seveda, oba s sestro naju je našeškal s palico. Nič se ne boj, ni tako hudo, če sem ga jaz preživel, ga boš tudi ti. Pri Prešernovi koči smo pojedli tuno in nahranili kavke. Ko smo si malo opomogli in napolnili naše želodčke,

smo se počasi začeli spuščati v dolino. Sama pot do vrha Stola je trajala skoraj 4 ure. Navzdol smo morali bolj paziti, ker je bilo strmo.

Ker smo na poti nekaj pozabili (kapo), smo se morali vrniti nazaj, na najino srečo se nam ni bilo potrebno vračati preveč daleč. Ker so me že bolele noge, sem se za ta čas malo ulegel in zaspal na travi. Na Valvazorjevem domu vedno tako lepo diši, da smo si privoščili topel čaj. Na poti domov v Ljubljano sva oba s sestro od utrujenosti in svežega zraka zaspala.

Ko boste šli na Stol, vzemite s seboj prijatelje, če vzamete psa, pa poskrbite, da boste imeli dovolj vode še za njega. Vso srečo.

S svojo družino zelo rad hodim v hrib, čeprav staršem s svojo radovednostjo in godrnjavostjo vzamem veliko energije, zato se najina starša včasih določita, da gresta sama, da se odpočijeta od naju s sestro. Sej veste, kakšni so starejši.

UJME SO PRIZADELE TUDI CESTO NA PLANINO BLATO IN NAPREJ DO PLANINE PRI JEZERU

TOMO RUSIMOVIČ

Močne padavine, ki so zelo prizadele nekatere predele Slovenije, niso prizanesle niti cesti iz Stare Fužine do Planine Blato. Hudourniki so na cesto nanесли ogromno peska, skal in vej, tako da je bila začasno neprevozna. Razen nanosov kamenja je cesta ujmo dobro prestala, saj so pri njeni zadnji obnovi veliko pozornosti posvetili odvodnjavanju, nekateri kanali ob asfaltni cesti so zabetonirani, pa tudi cevi pod cesto so iz jaškov odvajale vodo, ki je tekla v potokih. Silovito deževje je na cesto nanosilo le veliko peska, vej in manjših skal in voda je v potoku tekla čeznjo, zato so morali gasilci nekaterim planincem, ki so se po cesti spuščali v dolino, na kritičnih mestih pomagati prebroditi hudournike. Bohinjska komunalna služba je cesto hitro spravila v red in tudi brezplačni prevoz je kmalu ponovno deloval.

Foto: PGD Stara Fužina

Foto: PGD Stara Fužina

Foto: PGD Stara Fužina

Večji problem pa so bila podrta drevesa na poti od parkirišča na Planini Blato do naše kočice na Planini pri Jezeru. Dva dni po obilnem deževju smo se gospodar Marko, pečar (ki je prišel odpraviti napako na štedilniku v brunarici) in jaz odpravili proti koči. Marku sem naročil, naj vzame s seboj »motorko«, da bomo lahko odstranili kako drevo, če bo padlo na vlako. Boštjan nam je posodil svojo toyoto in krenili smo proti koči. Že za prvim ovinkom smo zagledali podrto drevje, ki smo ga morali odstraniti. Hud problem je bila tudi podrta smreka ob poti, ki je s svojimi koreninami dvignila pol ceste. V jamo smo morali nanositi kamenje, da smo lahko s terencem napredovali. Tako se je nadaljevalo vse do Pungrata, kjer pa so bile razmere prehude za našo opremo in znanje. Poklicali smo Matevža (predsednik Agrarne skupnosti Stara Fužina - Studor) in ga prosili, naj nam pošlje na pomoč gozdarski traktor in usposobljenega sekača. Po dobri uri je najprej prišel gozdni delavec s profesionalno žago in nam pomagal pospraviti nekaj debelih smrek, kasneje pa je prišel tudi gozdarski traktor (Valtra z dvema gozdarskima vitloma).

Na Pungratu je veter v strmini tik nad potjo podrl veliko smrek. Korenine so ostale nad potjo, smreke pa so se prevrnile čez pot, globoko v prepadno strmino. Traktor je z vitlom potegnil smreke na pot, kjer smo jih razžagali in nato jih je traktor potisnil s poti v globel. Vse skupaj je trajalo od 8 h do 15 h, ko je bila gozdna vlaka zopet prevozna.

Tako smo za prevoznost ceste Planina Blato – Planina pri Jezeru, s pomočjo domačinov, nekaj naredili tudi mi. Pravi vtis si boste lahko ustvarili po ogledu foto reportaže.

Prva barikada

Profesionalec je suvereno obvladoval podrtijo.

Varnost je bila na prvem mestu.

Še zadnja blokada pred Pungratom

Na odcepu za Planino v Lazu je podrlo tudi drog s smerno tablo.

USPEŠNA SEZONA NA NAŠI PRENOVLJENI KOČI SE BLIŽA KONCU

TOMAŽ RUSIMOVICH

Letošnja sezona v naši energetsko prenovljeni koči je bila prve tri mesece (od 10. 6. do 31. 8. 2023) uspešna in upamo, da bo tudi september v mejah normale.

Ob pripravah na odprtje koči me je najbolj skrbelo, če smo jeseni dobro izpraznili hišni vodovod, saj smo to prvič delali brez pokojnega gospodarja Mirka Božnarja, ki je dobro poznal postopke praznjenja in ponovnega priklopa vodovodnega sistema. Lani in letos je Ivo Voler poskrbel, da ni bilo večjih težav pri praznjenju vodovoda in presenečenj pri zagonu vodovodnega sistema. Moja druga skrb pa je bila, če bo delal novi sistem Elona Muska STARLINK, ki nam zagotavlja dostop do interneta. Moje bojazni so bile odveč, saj je s pomočjo domačega strokovnjaka iz Bohinjske Bistrice novi sistem satelitskega interneta takoj našel satelite, vse je bilo povezano (blagajni,

kamera, e-mail GOOGLE itd.) in vse je delovalo b. p.

Glede zamenjave rezervacijskega sistema, v katerega nas je silila PZS, smo menili, da je od začetka junija do odprtja koč (10 dni) premalo časa, da bi usposobili nov rezervacijski sistem, in da bi oskrbnik znal delati z novim (zahtevnejšim) sistemom rezervacij. Zato smo se skupaj z oskrbnikom Dušanom odločili, da novi sistem uporabimo šele drugo leto. Podobno so se odločila tudi druga planinska društva. Ponudniki iz firme Microgram so rekli, saj je čisto lahko – malo »poklikaš« in sistem ti naredi vse sam, dela boste imeli manj, itd. itd. V praksi pa je drugače, saj je treba dobro premisliti, kaj bomo ponudili neposrednim uporabnikom novega rezervacijskega sistema (planincem, ki so povečini tujci). Ali jim bomo dopustili, da si izbirajo sobe in ležišča (npr. ob oknu ali pri vratih, s pogledom na jezero ali s pogledom na Viševnik itd.), ali pa bodo le izbrali tip sobe in jih bo razporejal oskrbnik. Če dopustimo, da si uporabnik sam izbira sobo in ležišče, bodo vse sobe delno zasedene, in če bo hotel nekdo rezervirati prenočišče za večjo skupino 30–40 ljudi, jih ne bo mogel razporediti v tri sobe, ker bodo v njih že drugi planinci. Dilema je tudi, kako bo oskrbnik zaračunal prenočišče: ali bo račun prišel kar iz rezervacijskega sistema in bremenil naročnikovo plačilno kartico, ali pa bo šel preko obstoječe blagajne? Načrtovalci novega rezervacijskega sistema, ki bazira na rezervacijskem sistemu za hotele, nimajo prave predstave, kako funkcionira razporejanje planincev po sobah in kakšna je vloga oskrbnika, za njih je »vse bo naredil računalnik« mantra, ki v praksi velikokrat ne zdrži, saj je tradicija prenočevanja v planinski koči nekaj popolnoma drugega kot v dolinskih hotelih. Poleg tega je treba imeti vedno 10 do 15 % ležišč v rezervi za planince, ki niso naredili rezervacije in so zaradi slabega vremena ali napačne ocene lastnih zmogljivosti prisiljeni prenočiti v naši koči. Stari rezervacijski sistem nam je (in nam še) dobro služil, za novega pa si bomo vzeli čas in od aprila 2024 vse lepo pripravili in preskusili, zato upam, da bomo uspešni, saj poti nazaj ni več, ker je PZS že odpovedala pogodbo za obstoječi rezervacijski sistem.

V letošnji sezoni smo pri kreiranju cen za nekatere storitve in blago (nočnina člani/nečlani, čaj, voda itd.) upoštevali priporočila PZS in inflacijo, istočasno pa smo se tudi primerjali s kočami v triglavskem pogorju. Tudi ekipi smo plačila po podjemnih pogodbah povečali za stopnjo inflacije in še malo.

Primerjava prvih finančnih rezultatov letos/lani od 10. 6. do 31. 8. kaže dobro, saj beležimo dobrih 10 % povečanja prihodkov. Na finančni rezultat vpliva tudi

dejstvo, da letos prvič po 30 letih v juniju ni bilo tabora predšolskih otrok iz vrtca H. C. Andersena.

Strukturo gostov naše koč lahko primerjamo le po nočitvah, saj mora oskrbnik za vsakega planinca, ki pri nas prenoči, vpisati vse njegove osebne podatke (podatke osebnega dokumenta ali potnega lista) v davčno blagajno. Ti podatki se preko internetnega strežnika nato prenesejo na tri naslovnik: prvi uporabnik je policija, drugi je uradna statistika, tretji pa občina za potrebe zaračunavanja turistične takse. Podatki iz obračuna turistične takse, ki ga dobimo od občine Bohinj, kažejo, da smo v juniju prenočili 513 planincev, od tega ca. 20 % domačih in 80 % tujih. Razen obiskovalcev iz EU so nas obiskali (prespali) tudi pohodniki iz Avstralije, Čada, Južne Koreje, Namibije, Nikaragve, Filipinov, Surinama, Švice in ZDA. V juliju je bila slika še bolj pestra: v naši koči je prenočilo 1098 pohodnikov, od tega 85 % tujcev in le 15 % domačih. Pohodniki izven EU, ki so prespali pri nas, so bili iz Avstralije, Bahamov, Brazilije, Otoka Man, Kanade, Vatikana, Jamajke, Japonske, Malte, Nikaragve, Rusije, Švice, Južne Afrike, Anglije in ZDA. Ti podatki kažejo, da so Slovenci večinoma enodnevni gostje, zato pri nočitvah preko 80 % zasedajo tuji pohodniki. V avgustu bo struktura verjetno podobna juliju, v septembru pa se navadno nočitve zmanjšajo pod nivo junija. Verjetno je v drugih kočah okoli Triglava podobna struktura gostov. Planinski turizem se korenito spreminja in v naši koči se temu uspešno prilagajamo, vendar imamo vsi še veliko izzivov, kako pritegniti več domačih planincev in tujce ozaveščati o varnosti v gorah, o vremenu, saj se temperatura tudi poleti lahko spusti blizu ničle itd. Gorski reševalci velikokrat rešujejo nepoučene ali lahkomiseln planince, ki niso vešči gibanja v zahtevnem gorskem svetu in ne poznajo pasti visokogorskega pohodništva ter se zanašajo na zemljevide na svojih pametnih telefonih.

Obutev rešenih tujih planincev

NAČRTI ZA JESENSKO PRENOVO PRITLIČJA KOČE

Lani smo izvedli energetska sanacijo koč, ki je bila uspešno zaključena, počrpali smo ves denar, ki smo ga dobili na razpisu MGRT, in primaknili še zajeten kupček iz naših finančnih

rezerv. Nova fasada, novo stavbno pohištvo, prenova solarnega sistema, prenova čistilne naprave, prenova brunarice in še veliko manjših izboljšav je bilo končanih pred letošnjo planinsko sezono. Tudi brunarica, ki jo izven sezone uporabljamo za interne potrebe, je bila deležna izdatne prenove, tako da nas pozimi, ko gremo kidat solarne kolektorje, ne bo več zeblo.

Za jesen pa smo si zadali prenovalo spodnjih sanitarij in druge (manjše) gostinske sobe v koči. Z deli bomo začeli takoj po zaprtju koč in upam, da nam bo uspelo končati do konca oktobra. Za spodnje sanitarije že dalj časa vemo, da so po naravi javne sanitarije, saj jih obišče veliko več ljudi, kot jih gre k šanku naročit kako pijačo ali hrano. Od občine Bohinj bomo skušali dobiti sredstva za prenovalo sanitarij, kot je bil to primer za koč v Vojah in na Uskovnici.

Manjša gostinska soba pa je problematična zaradi lokacije, saj ima zunanjo steno na severni strani in se ne ogreje do avgusta, ko je temperatura zraka nad 20 °C. Hladna stena in vlažen zrak sta idealna za pojav zidne plesni. Z inštrumentom smo izmerili temperaturo v tem prostoru, ki je bila 21 °C, vlaga je bila 70 %, temperatura rosišča pa je bila 15 °C. To pomeni, da če je temperatura stene v opisanih razmerah 15 °C, se na njej začne kondenzirati vlaga in se razvije plesen. V načrtu imamo zunanje stene izolirati na notranji strani in tako preprečiti rosenje. Prejšnja leta smo na začetku sezone vedno manjšo gostinsko sobo segrevali s pomočjo plinske centralne peči in tako zagotovili tudi ustrežnejšo toploto zunanje stene. Letos pa ni bilo planinskega tabora za predšolske otroke in stene niso bile pregrete, zato se je plesen pojavila v večjem obsegu.

Prenova osrednjega gostinskega prostora s šankom pa bo počakala še eno leto, saj si ne upamo razkopati dveh sob v pritličju in še prenoviti sanitarije, ker obstaja velika možnost, da prenova ne bi bila končana do začetka nove sezone. Za prenovalo imamo le en mesec časa, ker v novembru pogosto zapade prvi sneg in tudi temperature so prenizke za delo zidarjev, keramičarjev itd.

NASLEDNJE LETO PRAZNUJEMO 50-LETNICO NAŠEGA DRUŠTVA

Korenine našega planinskega društva segajo v daljno leto 1974, ko je bilo 7. februarja ustanovljeno Planinsko društvo VIATOR. Ime društva je bilo povzeto po takratnem imenu podjetja na Celovski cesti, ki je združevalo dejavnost mestnega, primestnega in tovarnega prometa z veliko avtomehanično delavnico za avtobuse in tovornjake. Glavni pobudniki ustanovitve so bili planinci iz delavnic.

Prvi predsednik je bil Zvone Kosmač, ki je s sodelavci uspešno zastavil delo na področju vodništva, izletništva in markacijske dejavnosti. V drugem letu obstoja društva pa so že stekle aktivnosti za pridobitev lastne koč, ki jo uspešno upravljamo še danes. Ime društva se je spreminjalo skladno z združevanjem podjetja VIATOR: ob združitvi VIATORJA s SAPOM se je društvo preimenovalo v PD SAP-VIATOR, kasneje, ob ustanovitvi SOZD INTEGRAL, pa v PD INTEGRAL. To ime smo zadržali in ga nismo več spreminjali, čeprav je SOZD že zdavnaj razpadel in so si podjetja začrtala vsaka svojo pot ali pa jih ni več. Ves čas obstoja ima društvo domicil na Celovski cesti, in ker smo zaradi svojih korenin še vedno nekako vezani na LPP, smo se pred nekaj leti preimenovali v Planinsko društvo LPP, in upam, da bomo s tem imenom dočakali 100-letnico društva.

Prve priprave za obeležitev naše 50-letnice so že stekle, začeli smo zbirati ideje in gradivo za izdajo zbornika ob našem jubileju, na naši koči pa se pripravlja tudi večja prireditev, kjer bomo s kulturnim in zabavnim programom počastili naš praznik.

ZDRUŽENJE KMEČKIH SIRARJEV SLOVENIJE JE OB JUBILEJU PRVEGA OD PETIH POGOVOROV O SIRU PRIPRAVILO NA BOHINJSKI PLANINI V LAZU

OBJAVLJENO V GORENJSKEM GLASU,
TOREK, 5. SEPTEMBER 2023

BESEDILO: CVETO ZAPLOTNIK

Link: <https://www.gorenjskiglas.si/article/20230830/C/230839988/1035/praznovanje-jubileja-zaceli-na-planini-v-lazu>

Studor – Združenje kmečkih sirarjev Slovenije praznuje letos petindvajset let delovanja. V tem obdobju je odigralo pomembno vlogo pri strokovnem izobraževanju članov, dvigu kakovosti mlečnih izdelkov ter pri promociji kmečkih sirov in sirarskega poklica. Združuje 145 kmečkih sirarjev, samo v zadnjem letu se mu je pridružilo 15 novih sirarjev.

Kot je ob jubileju dejal predsednik združenja in uspešen sirar Milan Brence iz Gorenje vasi, ga veseli, da se članstvo v združenju pomlajuje in da je povprečna starost članov od trideset do štirideset let, kar je bistveno boljše od povprečne starosti kmečkih gospodarjev. »Mladi sirarji verjamejo v delo svojih staršev, ga s ponosom nadaljujejo in uspešno nadgrajujejo,« je dejal in poudaril, da je to velika perspektiva za nadaljnji razvoj slovenskega sirarstva. Da je med člani združenja po novem tudi Inštitut za mlekarstvo in probiotike, se mu zdi pomembno zaradi prenosa strokovnega znanja na kmečke sirarje. »Povodenj je naredila veliko rano v naravno okolje in podeželje, a pomembno je, da jo zacelimo pametno ter s tem ohranimo okolje ali ga še izboljšamo,« je dejal Brence.

Združenje bo ob jubileju na sirarskih planinah in kmetijah pripravilo pet pogovorov o siru. Prvi je bil v nedeljo, 20. avgusta, na bohinjski Planini v Lazu, kjer družina Gartner iz Studora pase živino in namolzeno mleko predeluje v mlečne izdelke, ki jih potlej ponudi obiskovalcem planine. Pogovor je potekal v slikovitem gorskem okolju, na 1560 metrih nadmorske višine, ob enem od pastirskih stanov in »v kulisi« krav, ki so se pasle v bližini. Gostiteljica je bila domača sirarka, sicer strokovna tajnica združenja Lucija Gartner, ki je udeležencem tudi predstavila planino in predelavo mleka. Obiskovalci, med katerimi je bila tudi dolgoletna predsednica združenja Irena Orešnik, so z zanimanjem prisluhnili dr. Žigu Zwitteru s Filozofske fakultete v Ljubljani, ki je v predavanju z naslovom Od zgodovinskih zgledov k zgodovinsko

navdihnjeni trajnostni inovativnosti med drugim dejal, da bo vprašanje trajnosti, to je iskanje kompromisov med družbeno pravičnim gospodarskim in okoljsko sprejemljivim kmetovanjem, v prihodnje velik izziv tudi za kmečke sirarje.

Dr. Žiga Zwitter s Filozofske fakultete v Ljubljani

*Na pogovoru o siru na Planini v Lazu: (od leve) Irena Orešnik, Lucija Gartner in Milan Brence s hlebom sira iz sirarne v Lazu
Foto: Cveto Zaplotnik*

Tudi nekaj članov PD LPP je z zanimanjem prisluhnilo poglobljenemu predavanju dr. Žige Zwittera, ki je orisal zgodovino pašništva na Gorenjskem in vse večji pomen sonaravnega, okoljsko pravičnega in trajnostnega kmetijstva.

Naravna kulisa je dala predavanju o ekstenzivnem pašništvu in sonaravnem kmetijstvu še poseben čar.

NOVA PRIDOBITEV ZA GRS BOHINJ

GRS BOHINJ

(Članek iz Bohinjskih novic 4. september 2023)

Gorski reševalci postaje GRS Bohinj smo s pomočjo donacije »triglavskega domačina« Alojza Žaklja opremili s polnilno postajo na sončne celice, s katero bo lahko polnil svoje elektronske naprave, predvsem telefon.

Alojz Žakelj večino poletja in svojega prostega časa preživi v bivaku, ki ga je naredil na mestu bivše vojašnice Viktorja Emanuela III., tako imenovane Morbegne. Ker je stalno prisoten na odročnem področju, na katerem rešuje postaja Gorske reševalne službe Bohinj, je Lojz v ve-liko pomoč gorskim reševalcem z informacijami o stanju na zahodnem delu triglavskega pogorja in lahko v najkrajšem času nudi pomoč planincem, ki so le-te potrebni. V nešteto primerih posredovanje gorskih reševalcev sploh ni bilo potrebno, saj je potencialno nevarno situacijo samoiniciativno rešil Lojz kar sam.

Ker v svojem bivaku ni imel možnosti polnjenja elektronskih naprav, predvsem mobilnega telefona, je bil Lojz dosegljiv vsakodnevno samo v večernem

času, ko je svoj telefon vklopil in preveril, ali ga je kdo klical ali mu poslal sporočilo.

Da bi bil Lojz lažje dosegljiv, smo mu gorski reševalci postaje GRS Bohinj s pomočjo donacije priskrbeli zgoraj opisano polnilno postajo, s ciljem, da bo imel lahko svoj mobilni telefon vedno vklopljen in ga bomo lahko v primeru potrebe gorski reševalci vedno poklicali, pa naj bo to glede informacij o vremenu ali o pogrešanih ali poškodovanih planincih in podobno.

Naj mu podarjena oprema dobro služi!

MARKACIJSKA AKCIJA

TOMAŽ RUSIMOVIČ

V četrtek, 7. 9. 2023, je naša načelnica markacijskega odseka Iva Božnar organizirala dvodnevno markacijsko delovno akcijo. Udeležila sva se je naš gospodar Marko in jaz. V načrtu smo imeli betoniranje drogov in zamenjavo starih smernih tabel ter spremembo poteka nevarnega dela planinske poti Planina v Lazu – Mišeljski preval.

Zamenjali smo smerne table in na novo zabetonirali razmajan drog na mestu, kjer pot Planina Vogar – Planina pri Jezeru zavije s ceste v gozd. V veliko pomoč nam je bil naš prevoznik Boštjan, ki je dan pred našo akcijo na dveh mestih pustil vrečo Hobi betona in plastenko s 5 l vode.

Druga naloga je bila očistiti podrtá drevesa na razcepu Planina pri Jezeru – Planina v Lazu in na novo zabetonirati drog ter namestiti nove smerne table (stare smerne table so nam odtujili in je pod podrtim drevjem ostal samo drog). Tretja aktivnost pa je bila zamenjava planinskih tabel na razcepu Planina pri Jezeru (strma pot) – Planina v Lazu.

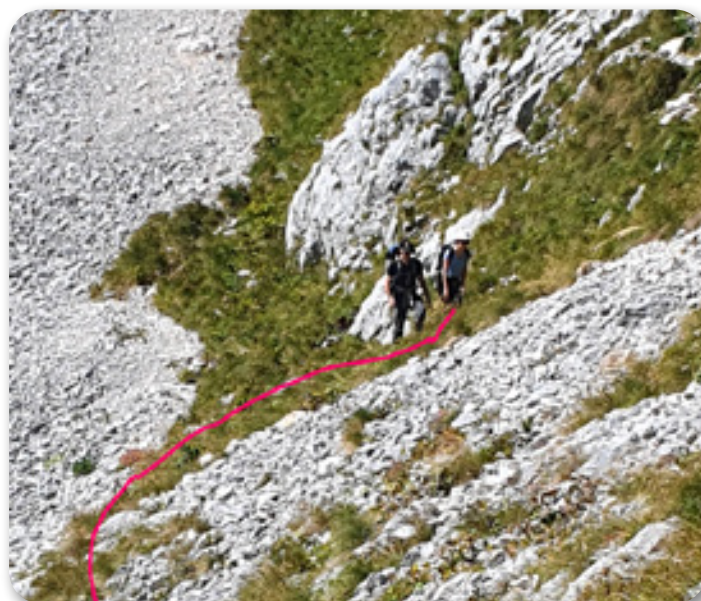
Novi drog in nove smerne table, kjer pot s planine Vogar s ceste zavije v gozd.

Naslednji dan pa smo se podali preko Planine v Lazu čez Lazovski preval do zadnjega dela poti na Mišeljski preval. Ta del poti se je poševno dvigal po strmini in je imel dve nevarni mesti, kjer si se moral prijeti za skale in nostiti palice v eni roki. Ta del je

bil posebno nevaren v mokrem vremenu in za otroke, saj bi v primeru zdrsa padli nekaj 10 m po strmini. Pot smo na novo speljali po nižjem predelu in jo nato ponovno priključili na obstoječo pot. Vse smo ustrezno označili, na opuščeni poti pa odstranili markacije in črte. Ko smo končali, smo z zanimanjem opazovali dva planinca, ki sta skrenila z nevarnega dela in kot prva uporabila »bypas« pot. Med delom smo poželi kar nekaj pohval in zahval tujih planincev, ki so se pred končanjem obhodne poti spuščali po nevarnem odseku.

Požagana podrtá debla in na novo postavljen drog s smernimi tablami.

Prva dva planinca na novi poti (prej po strmini mimo nevarnih mest, po novem pa po dolini brez izpostavljenosti).

Nova Urbana.

Mestna občina
Ljubljana

Urbana
enotna
mestna
kartica

V žepu Ljubljana.

ENOSTAVNO. HITREJE. BOLJE.

- Brezstična validacija v bližini validatorja preko Bluetooth tehnologije.
- Polnitev dobroimetja neposredno s plačilnimi karticami.
- Nakup terminskih vozovnic.
- Lažje načrtovanje poti in spremljanje prihodov avtobusov na postajo v realnem času.
- Plačilo vožnje z avtobusom za več oseb in več območij.
- Odpiranje zapornic ob vstopu na zaprta parkirišča in garažne hiše ter brezstično plačilo parkirnine.
- Brezstična uporaba storitev P+R parkirišč.
- Ogled zgodovine voženj, parkiranja in polnitev.

Mestna
mobilnost
v novi aplikaciji
Urbana

IZLETI PD LPP 2023/24

datum	naziv izleta	zaht.	čas hoje	vodnik
MAREC 2023				
11.03.23	Gora Oljka	L	3 ur	Marinka Koželj Stepic
25.03.23	Čemšeniška planina	L	4-5 ur	T. Rusimovič
APRIL 2023				
08.04.23	Nanos	L	4 ure	F. Bergant
15.04.23	Grintovec	S	9 ur	Janez Medved
22.04.23	Hleviška planina	L	4 ure	Marinka Koželj Stepic
MAJ 2023				
02.05.23	Glinščica	L	5 ur	S. Kragelj
13.05.23	Turska gora	S	8 ur	Janez Medved
14.05.23	Srečanje s SPD Trst	L	3-4 ure	Izlet UO
27.05.23	Celjska koč	L	2 uri	F. Bergant
JUNIJ 2023				
03.06.23	Lovrenška jezera	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
21.-25.06.23	Peš iz Ljubljane do Planine pri Jezeru	L in Z	8-10 ur/ dan	T. Rusimovič
JULIJ 2023				
01.07.23	Razor	ZZ	9 ur	Janez Medved
08.07.23	Bregarjev pohod	L	6 ur	F. Bergant
15.-16.07.2023	Krn	ZZ	8-9 ur	Janez Medved
AVGUST 2023				
05.08.23	Kamniško sedlo	L	5 ur	F. Bergant
18.-20.08.23	Planinarjenje po Fužinskih planinah	Z	4-8 ur/dan	Izlet UO
SEPTEMBER 2023				
16.09.23	Snežnik	L	5 ur	F. Bergant
23.09.23	Šavnik in Kobla	L	5 ur	Marinka Koželj Stepic
OKTOBER 2023				
14.10.23	Ojstrica	L	9 ur	Janez Medved
21.10.23	Izlet v neznano	L	ure	Izlet UO
NOVEMBER 2023				
12.11.23	Kostanjeva nedelja s SPD Trst	S	8 ur	Izlet UO
18.11.23	Slapovi v Peklu	L	5 ur	S. Kragelj
DECEMBER 2023				
09.12.23	Prednovoletno srečanje Pr' Mehačk	L	2 uri	Izlet UO
16.12.23	Planina nad Vrhniko	L	5 ur	S. Kragelj
JANUAR 2024				
07.01.24	Pohod na Dražgoše	S	2 uri	T. Rusimovič
13.01.24	Komna	S	8 ur	Janez Medved
26.01.24	Nočni pohod na Grmado	S	5 ur	F. Bergant
27.01.24	4. tradic. pohod na Planino pri Jezeru	S	9 ur	S. Kragelj
FEBRUAR 2024				
04.02.24	Potepanje po Veliki planini	S	8 ur	S. Kragelj
10.02.24	Kamniško sedlo	S	8 ur	Janez Medved
17.02.24	Po Rilkejevi poti	S	4 ure	Marinka Koželj Stepic

Legenda:

L - lahka tura
Z - zahtevna tura

ZZ - zelo zahtevna tura
S - snežna tura